

NOVICE

LETO IV. - št. 28

V KOČEVJU 4. JULIJA 1959

Cena 10 din

SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KOČEVJE

Zadružnemu kmetijstvu nove temelje!

27. jun. je bila v Kočevju skupna seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kočevje. Po poročilu tajnika občine o izpolnjevanju sklepov ObLO so odborniki na predlog predsednika občine sklenili, da bodo posamezna vprašanja obravnavali skupno, toda vsak zbor bo glasoval zase.

Ogrednja točka razprave je bilo poročilo sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Predsednik sveta, Julij Planinc, je obširno poročal o stanju kmetijstva in gozdarstva ter njihovi perspektivi za razvoj. (Poročilo objavljamo v posebnem sestavku.)

Odborniki so menili, da se mora čimprej urediti položaj bivših vaških skupnosti, ki so z zakonom določene kot splošno ljudsko premoženje. Posamezniki te površine izkoriščajo, nihče pa jih ne čisti in urejuje niti ni plačan davek od zemlje. Sklenili so, da se ta zemljišča dajo v upravljanje obema posestvom, posamezne vasi pa lahko zaprosijo za zemljišča pod pogojem, da bi na njih uredili pašne skupnosti. Že s samim zakonom

pa prenehajo vse bivše solastninske pravice in deleži do vaških skupnosti.

Nekatere vasi imajo težave z zakopom poginulih živali, zato so odborniki imenovali posebno komisijo, ki bo pri vseh večjih vaseh določila prostor za konjačijo.

Odborniki so poudarili, da zasebni sektor kmetijstva vse premalo sodeluje v pospešeni kmetijski proizvodnji in se kmetije premalo zanimajo za sodobnejše obdelovanje. V vaški skupnosti pa vidijo kos zemlje, ki ga bi bilo treba razdeliti in ne skupno izkoristiti v prid naprednejšega kmetovanja, kakor bi bilo prav.

Tehtne misli o stanju kmetijstva in nalogah zadružnih organizacij je odbornikom povedal podpredsednik Okrajne zveze, Karel Mikulič. Kooperacija se bo iz leta v leto širila in prvi dobri rezultati tega sodelovanja so že zdaj vidni. Dejal je, da je dolžnost vseh, da kmetom pojasnijo pomen sodelovanja, ne pa da tako akcijo prepuščajo maloštevilnim kmetijskim strokovnjakom.

V nekaterih vaseh Kolpske doline se zemlja vedno slabše izkorišča, ker se posamezniki odseljujejo, zemljo pa dajejo v najem drugim. Nujno je, da to zemljo prevzamejo kmetijske zadruge v najem ali odkup, jo arondirajo in ustanovijo zadružna posestva. Za posestva v Fari in Banja loki bodo nakupili potrebno plemensko živino, zgradili hleve v Fari, svinjak in hlev v Novih selih itd. V Fari pa bi po planu OZZ uredili velik sadovnjak.

Na videz je še vedno odpor proti mehanizaciji na vasi, ko pa zadruge le dobijo nov stroj, je toliko zanimanja zanj, da ne morejo ustreči vsem prošilcem. To je primer z ročnimi motornimi kosilnicami. Da kmetijstvo še ne napreduje, kot bi vsi želeli, je vzrok v pomanjkanju kmetijskega kadra. Letos bo začela dvoletna srednja kmetijska šola, za katero imajo že 8 prijav in bo tudi ta problem kmalu rešen.

Kritično je občinski ljudski odbor pretresal položaj melioracije v Slavskem lazju. Tu je družba dala že nekaj sredstev, kmetje pa ne kažejo nobenega zanimanja za dokončno ureditev teh površin. Rečeno je bilo, da se ta zemlja lahko tudi odzame.

Občinski ljudski odbor je sprejel nov odlok o stopnji prometnega davka na alkoholne pijače, ki znaša od naravnega vina, prodanega v gostiščih, 12 % od dosežene prodajne cene, v trgovini pa 8 %. Za ostale alkoholne pijače za znašajo prometni davek v gostiščih in trgovinah 20 %. S tem se lahko vino precej poceni.

Ukinitili so odlok o dopolnilnem proračunskem prispevku na osebne dohodke zaposlenih, rešili več imovinsko-pravnih zadev, predvsem glede zamenjav nepremičnin med posamezniki in kmetijskimi posesti, določili nove cene mesu in mleku, spremenili odlok o tržnem redu, izdali jamstva za najetje kredita podjetju »Klas«, KZ Banja loka, Tekstilni, Tapetništvo, »Snežnik« in drugim. Potrdili so pravila Zavoda za zaposlovanje invalidov in podjetja »Tehno-service«, razpravljali in sklepali o ukinitvi nekaterih šol, o volitvah novih šolskih odborov, reševali pritožbe glede ukinitve socialnih podpor in o drugem.

KONGRES ZK ČRNE GORE

1. julija se je v Titogradu začel III. kongres Zveze komunistov Črne gore. Kongresa se je udeležilo 550 delegatov, ki zastopajo 28.000 članov ZK Črne gore.

SEJA OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA

Minulo soboto je bila v Ljubljani razširjena seja Okrajnega sindikalnega sveta, na kateri so razpravljali o dajanju soglasja k tarifnim pravilnikom v občinah izven mesta Ljubljane. Zastopniki občin so poročali o posameznih problemih pri sprejemanju novih tarifnih pravilnikov.

SEJEM POMORSTVA

V Zadru je bil končan III. mednarodni sejem pomorstva, ribištva in turizma, ki se ga je udeležilo 34 razstavljalcev, med njimi tudi 17 iz tujine. Sklenjeno je bilo veliko novih kupcij.

Neugodno letošnje vreme povzroča velike skrbi kmetovalcem. Prva košnja bi že morala biti pospravljena, pa stalno deževje to preprečuje. Na sliki: »Ali bo spet dež?« se je vprašal mladi kmetovalec

Značilnosti družbenega načrta ObLO Lašče

Ogledali si bomo nekatere značilnosti družbenega plana in proračuna občine Lašče, ki sta ga pred dnevi sprejela obo zbor ObLO.

Občina Lašče je pretežno kmetijska, zato tudi odpade največji delež pri ustvarjanju dohodka na to panogo gospodarstva. Prav tako je tudi z vrednostjo družbenega bruto proizvoda. Celotna vrednost družbenega bruto proizvoda v tem letu naj bi znašala 397.312.000 din, od tega odpade na kmetijstvo 219 milijonov 500 tisoč din, višina narodnega dohodka pa naj bi bila 205.831.000 din. Družbeni bruto proizvod se bo povečal za 8,4 %, narodni dohodek pa za 7,5 %. Na povečanje družbenega proizvoda in narodnega dohodka bo vplival porast kmetijske proizvodnje, večji promet v trgovini in gostinstvu ter povečanje obrtne dejavnosti.

Kmetijstvo ima v občini veliko vlogo, zato posvečajo temu tudi precejšnjo pozornost za razvoj. Letos računajo, da se bo povečala kmetijska proizvodnja od lanskega leta za 8,1 %. Povečanje temelji na izkušnjah in smotni uporabi umetnih gnojil, večji porabi kakovostnega sortnega semena in boljši obdelavi zemlje. Ti agrotehnični ukrepi bodo ugodno vplivali na povečanje hektarskih donosov. Na povečanje bo v precejšnji meri vplivalo pogodbeno sodelovanje med drobnimi proizvajalci in zadrugami. To obli-

ko sodelovanja je treba podpirati, da bo vanj zajetih čim več kmetovalcev.

Številčno stanje živine se bo v primerjavi z lanskim letom povečalo za 8 %. Povečala se bo tudi molznost goved. Predviden je tudi porast klavne živine in sicer za 5 %. Prašičev naj bi vzredili 200 glav več.

Letos je bila izvršena preusmeritev kmetijskih zdrug od vsestranske dejavnosti na eno dejavnost, to je na pospeševanje kmetijstva. Zadruge so opustile nekme-

tijske dejavnosti. (Trgovine in drugo.)

Odkup kmetijskih pridelkov se bo od lani povečal za 37 milijonov din, kar bodo dosegli z boljšo organizacijo odkupa. Najvažnejša naloga, ki jo nalaga družbeni plan občine zadrugam, pa je organizacija tesnega sodelovanja med zadrugo in kmetovalci z različnimi oblikami pogodbenega sodelovanja — z vloženi sredstvi, stroji, semeni, umetnimi gnojili ter z organizacijo strokovne službe in odkupom tržnih viškov. (Nadalj. na 2. strani)

ZA 4. JULIJ — DAN BORCA

„Napad“ na Kočevje

V počastitev Dneva borca in v okviru proslav 40-letnice ustanovitve KPJ in SKOJ bodo na pobudo odbora za proslavo 40-letnice pri Občinskem odboru ZKS velike združene vojaške vaje z napadom na mesto Kočevje.

Pri vajah, katere operativno vodi Zdrženje rezervnih oficirjev mesta Kočevje, bodo sodelovale še edine garnizona Ribnica, Zveza borcev in ostale organizacije. Vaje pripravljajo z vso doslednostjo marljivo Zdrženje rezervnih oficirjev Kočevje, ki je bilo za svoje delo že večkrat pohvaljeno in je med najtrikrat boljšimi v ljubljanskem okraju. Svoj pester program teoretičnega študija za svoje člane in podoficirje je Zdrženje dopolnilo tudi s praktičnimi vajami, izmed katerih bo ta najvažnejša, ker bo kombinirana: poleg ostalih enot bo sodelovalo tudi težko topništvo in značne enote.

Namen te vaje je dvojen. Poleg značajne proslave je smoter vaje osvežiti še spomin na težke borbe za časa NOV v okolici in samem

mestu Kočevju ter prikazati mladini vsaj delno te junaške podvige naših borcev. Važen pa je tudi drugi namen vaje, izpopolniti vsem sodelujočim praktično znanje vojnih operacij in končno doseči čim večjo povezano Zdrženje in rezervnih oficirjev sploh z garnizonom Ribnica za izpopolnjevanje strokovnega znanja.

Naloga združene vaje bo napad na mesto Kočevje in obramba mesta. V vseh enotah vaje bo sodelovalo nad 500 borcev in komandnega kadra. Poligon vaje bo Breg-Livod, pobočje Stojne-Rudnik. Vaje bodo pričele že v petek 3. julija z ločovanjem vseh enot. Preko noči na soboto 4. t. m. bodo razne partizanske diverzantske akcije in razpored enot na položaje. Napad bo pričel v rani zori in bo trajal približno do 11. ure dopoldne.

Po vaji bo vojaška parada in stik vseh enot pred Samskim blokom, kjer bo nagovoril vse sodelujoče sekretar Občinskega komiteja ZKS Boris Mikoš, celotno vajo pa bo ocenil komandant ribniške garnizona. Po končanem zboru bo skupno kosilo vseh enot na vrtu restavracije »Pri kolodvoru«, kjer bo popoldne tudi tovariška zabava, kamor vabimo vse prebivalstvo.

NAVODILA ZA GLEDALCE!

Opozarjamo in prosimo vse starše, da poskrbe, da ne bodo za časa vaje na ulicah otroci, da ne bi prišlo do nepotrebnih nesreč. Za morebitne nesreče vodstvo vojaških vaj ne prevzame nobene odgovornosti!

Prebivalci naj ob času vaj v mestu ne hodijo po ulicah, ker bi s tem motili potek vaje in bi se izpostavljali nevarnosti.

Za potek celotne vaje bo za gledalce opazovalno mesto vzdolž ceste na Mestni vrh, od koder bo najboljši pregled celotne operacije. V samih stavbah in stanovanjih upoštevajte navodila članov ekip protivjojaške zaščite, posebno ob letalskem napadu na mesto.

Ker bodo v teku vaje streljali iz vseh vrst orožja z maneverskimi nabojji, ponovno opozarjamo: ne pustite otrok na ulico ali celo v bližino operacij borbenih enot!

Vsa ostala navodila bodo prebivalci dobili pred in med samo vajo po zvočnikih.

POHOD NA TRAVNO GORO

Na proslavo Dneva borca — 4. julij, se pripravljajo tudi v sodrški občini. 4. julija bo pohod po partizanskih poteh na Travno goro. Pohod organizira Zdrženje rezervnih oficirjev z Občinskim odborom ZB in predvojaško vzgojo. Iz Sodražice bo odhod na Travno goro ob 8. uri zjutraj. Prebivalci sodrške občine! Udeležite se pohoda v čim večjem številu!

Na „Dan rudarjev“ v jubilejnem letu

Po čemerni in deževni soboti je bilo v nedeljo, 28. junija, zelo lepo vreme. Sonce je toplo grevalo zemljo. »Kot naročeno,« smo silili govoriti, »da bo proslava na Rudniku potekala po predvidenem programu.«

V bližini spomenika, pred mostom, nas je pozdravil velik slavolok, ki je naznanjal, da se je začel na Rudniku tradicionalni Rudarski teden, letos že peti po vrsti. Vzdolž Roške ceste so plapolale zastave. Ko smo prišli do novega Rudarskega doma, ki se je bleščal kot mlada nevesta v sončnih žarkih, pa je bil cel gozd zastav, med njimi značilne rudarske zastave.

Kmalu po osmi uri je bila v sejni dvorani novega Rudarskega doma slavnostna seja delavskega sveta Rudnika. Sejo je vodil predsednik DS Karel Grm, ki je uvodoma pozdravil vse udeležence in še posebej častne goste.

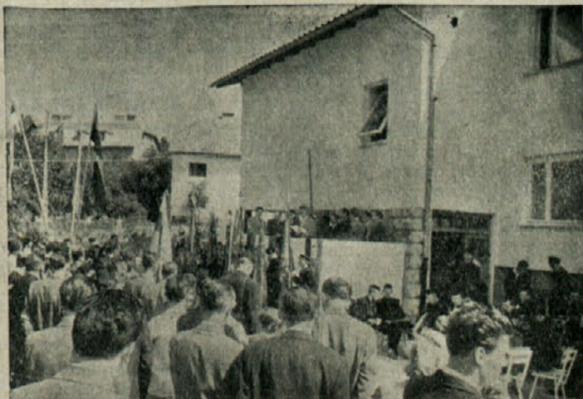
Tovariš Grm je v daljšem govoru orisal vlogo delavskega razreda in njegovo borbo za izboljšanje življenjskih pogojev v stari Jugoslaviji in njegovo voditeljico KPJ v obdobju zadnjih 40 let ter delo SKOJ in sindikatov. Obširno je govoril o težavnem delu KPJ in pogojih, v katerih so delovali komunisti. »Komuniste so zapirali, preganjali itd., niso pa jih mogli uničiti,« je dejal med drugim. Govoril je tudi o velični boji NOV in o vlogi kočevskih rudarjev pred in med NOV ter vlogi in delu KPJ po vojni. Na kraju je zaželel, da bi Rudarski dom povezal rudarje ter delo vseh organizacij na Rudniku.

Slavnostno zborovanje pred Rudarskim domom se je začelo kmalu po devet uri. Prostor pred stavbo se je napolnil z rudarji in prebivalci z Rudnika, Kočevja in oko-

liških krajev. V bližini slavnostne tribune je bila razvrščena mladinska delovna brigada »Dušana Remih«, z Rudnika, godba rudniške »Svobode«, katere godbeniki so bili v značilnih črnih oblekah, moški pevski zbor rudniške »Svobode« in številno občinstvo.

Zborovanje je začel sekretar rudniškega komiteja ZK, Miro Hegler, ki je pozdravil vse zborovalce, posebno pa pokrovitelja proslave in člana CK ZKS, Dušana Bravničarja, Janka Rudolfa, sekretarja za delo pri Izvršnem svetu LRS, Jožeta Plevnika, Miha Bertiča, Janeza Pirnata, ing. Pavla Verbiča ter predstavnik ljudske oblasti in političnih organizacij Kočevja. Nato je toplo pozdravil vse spregovoril revolucionar in znan partijski delavec v predvojnem Kočevju, Dušan Bravničar. (Govor objavljamo posebej.)

(Nadalj. na 2. strani)

Na zborovanju, pred novim domom je govoril pokrovitelj letošnjih rudarskih proslav, Dušan Bravničar

NAS KOMENTAR

ZAVAROVANJE KMETOV

Te dni je zasedala Zvezna ljudska skupščina, na kateri so poleg drugih zakonov obravnavali tudi zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Predstavniki Zveznega izvršnega sveta, Moma Markovič, je obrazložil osnutek zakona.

V zakonu je formulirana institucija osnovnega in razširjenega zdravstva, zavarovanja. Osnovno zavarovanje kot splošno, obvezno in enotno za vse kmetijske proizvajalce, bo urejeno z republiškim zakoni. Z njimi bo urejen obseg osnovnega zavarovanja, prav tako tudi pogoji in postopek za razširjeno zavarovanje. Za samo ureditev in uvedbo razširjenega zdravstvenega zavarovanja bodo pristojni okrajni oziroma občinski ljudski odbori.

Zavarovanje kmetijskih proizvajalcev za zdaj ne more biti enotno, ker je treba upoštevati konkretno problematiko, pogoje in možnosti posameznih republik in tudi ožjih področij. Prav te raznolikosti bodo spodbujale živahen in vsestranski razvoj v okviru danih možnosti, tako da bo institucija razširjenega zavarovanja postopoma preraščala v osnovno zavarovanje. Razlike med osnovnim zavarovanjem v posameznih republikah pa se bodo postopoma zmanjševale. To bo kakovostno omogočilo, da bo lahko zvezni zakon enotno uredil zavarovanje kmetijskega prebivalstva za vso državo.

Zunanjepolitični komentar

ZA MOST MED NARODI!

»V sedanjih okoliščinah morajo biti in so lahko manjšine čedalje manj element razdora in čedalje bolj element zblizhevanja narodov.« Tako je dejal v pozdravnem govoru na četrtem kongresu ZKS sekretar CK ZKJ Aleksander Rankovič.

Naša politika do narodnih manjšin ni nikoli kolebala glede smisla in koristnosti navedene misli. Takšna politika, ki zagotavlja svoboden nacionalni, socialni, gospodarski in kulturni razvoj narodnosti pri nas, ki ji je vse usako razlikovanje in diskriminacija, vsak poskus nasilnega vzpostavljanja nadvlade enega naroda nad drugim — je neogibno povezana z uso vsebinsko socialistične revolucije, z vsemi težnjami po enakopravnosti, za katero se bori jugoslovansko vodstvo in ZKJ.

Kljub takšni naši dobronamerni politiki pa seveda ne moremo zapirati oči pred dejstvi, ki se kažejo v politiki sosednjih dežel do naših narodnostnih manjšin. »Nas resno skrbiyo tendence«, je dejal tovariš Miha Marinko, »ki se pojavljajo v zadnjem času ne samo v Avstriji (zbiranje in nastopi volksdeutscherjev) in v nekaterih krogih Italije (proces proti Beneški četi, begunci iz Istre), ampak istočasno in na čuden način tudi kot vsklajene akcije v sosednjih državah vzhodnega bloka, v Albaniji in Bolgariji. Odtod torej dejstvo, da so nekatere narodnostne manjšine jugoslovanskih narodov v nekaterih deželah ponovno predmet hudega narodnostnega zatiranja.«

Nedvomno so to pojavi, ki vzbujajo opravilno resno zaskrbljenost. Na sedanjih stopnjah razvoja in v sodobnem času bi lahko pričakovali, da bodo v Evropi izginili vsi takšni poskusi nasilnega raznarodovanja, politika pritiska in preganjanja narodnostnih manjšin. Takšna politika je lahko tem bolj škodljiva in nevarna, ker ni naperjena samo proti narodnostnim manjšinam, marveč v tem primeru očitno proti Jugoslaviji in proti njeni socialistični graditvi in družbeni ureditvi.

Vzemimo samo za primer ravnanje avstrijskih oblasti do Koroskih Slovencev. V zadnjem času so v Avstriji z nekaterimi političnimi in zakonodajnimi ukrepi prizadevali očitno škodo narodnostnim pravicam naše manjšine in naukljub mednarodnim obveznostim, ki jih je Avstrija sprejela s podpisom državne pogodbe. Zadržujejo, na primer, v Celovcu poseben odbor, ki naj bi pripravil »dostojno proslavo« 40. letnice koroskega plebiscita. S tem odborom sodelujejo razne šovinistične organizacije, znane po svojih protijugoslovanskih izpadih, v njem so ljudje, ki za častne člane svojih organizacij imenujejo razne hitlerjevske SS generale, ki postavlajo spomenike padlim nacistom in SS-ovcem, ki so v Piberku celo zgradili spomenik »tistim, ki so jih odveliki v Jugoslavijo.« Mi bomo doledno izvajali našo načelno politiko do narodnostnih manjšin v naši deželi in zahtevati tako ravnanje tudi z našimi manjšinami v drugih deželah.

Prav gotovo je, da od takšne načelne politike ne bomo niti za las odstopili, kajti le to lahko ustvari dobre sosednje odnose in spremeni narodnostne manjšine iz prepada v most med narodi.

Martin Tomažič

Prvi rezultati kooperacije v Dobrepolju

Sonce je pripekalo, kakor da hoče nadoknaditi zamujeno. Ječmen na polju je dobival že rumeno barvo. Žitarice lepo kažejo, škoda je le, da jih je zadnje deževje upognilo in poleglo v nekaterih predelih.

Dobrepoljska dolina je menda najlepša prav sedaj, ko se zdijo polja kot pisana preproga. Človek mora nehoti vzljubiti to zemljo in tiste, ki žive s to zemljo in jo obdelujejo. Ljudje imajo zemljo radi in so navezani nanjo. To so potrdili tudi razgovori, ki sem jih imel z nekaterimi kmetovalci, ko sem se mudil v teh krajih.

Naneslo je, da sem se srečal z Jožetom Mustarjem iz Kompolj. Dodobra sva se razgovorila o dobrepoljski zemlji, združnem posestvu na Vidmu in drugem. Pogovor je tekel tudi o združnem sodelovanju, kooperaciji. Mustar mi je povedal, da ima v pogodbenem sodelovanju z združno hibridno koruzo na 25 arih, krompir pa na 30 arih. Krompir lepo uspeva in kaže, da bo pridelek zelo lep. Gnojili ga je dvakrat po navodilih kmetijskih strokovnjakov z umetnimi gnojili. Zemlji je dal tudi hlevski gnoj. Izračunala sva, da ga je stalo umetno gnojilo skupno 4250 din. Oral in sadil je sam. Če je bil lanskega pridelka krompirja povprečno 25.000 kg na hektar, ko je bila dobra letina, pa bo dal predvidoma letos krompir, ki ga pridelujejo kmetje v kooperaciji okrog 30.000 kg na hektar. Mustar računa, da bo vrglo njegovih 30 arov 9000 kg krompirja. Kooperacija se na vsak način izplača, še posebno pa na večjih površinah zemlje.

Tudi »kooperacijska« hibridna koruza kaže lepo. Res je, je pripovedoval tovariš Mustar, da je bilo nekaj primerov slabega zrna koruze. Vendar na splošno koruza lepo obeta in bodo kooperanti imeli boljši pridelek koruze kot tisti, ki niso hoteli sodelovati pogodbeno.

Najlepši rezultati pogodbenega sodelovanja pa so bili doseženi v pridelovanju krme. Pridelek sena bo za 50 % večji kot ostalih kmetovalcev. In to v kvantiteti in kvaliteti. Zato ni nič čudnega, da je več kmetovalcev izjavilo, med njimi tudi Alojz Boštjančič z Vidma, da jim je žal, ker niso šli s travniki v kooperacijo. Pogodbeno sodelovanje je tu obrodilo res izreden uspeh. Nekateri kmetovalci-kooperanti, med njimi tudi Samu-cov Jože iz Kompolj, pravijo, da imajo skrbi, kam bodo spravili krmo.

Po dosedanjih izglelih bo imelo pogodbeno sodelovanje med kmetovalci in združno v Dobrepolju drugo leto širši okvir — število pogodbenih sodelovanj se bo povečalo. Uspehi tega sodelovanja so že sedaj, vsaj pri senu, kjer je košnja v teku, več kakor na dlani. Lepi uspehi bodo tudi s pšenico, koruzo in krompirjem.

Še bi vam lahko pripovedoval o teh stvarih, ki sva jih obravnavala s tovarišem Mustarjem. Iz vsega si lahko ustvarimo sodbo, da kooperacija ni nikakršna propaganda ampak dejstvo, ki je pokazalo otipljive rezultate tako v Dobrepolju, Sodražici, Ribnici in povsod, kjer so kmetovalci sledili pametnim nasvetom kmetijskih strokovnjakov.

Žem

Še bi vam lahko pripovedoval o teh stvarih, ki sva jih obravnavala s tovarišem Mustarjem. Iz vsega si lahko ustvarimo sodbo, da kooperacija ni nikakršna propaganda ampak dejstvo, ki je pokazalo otipljive rezultate tako v Dobrepolju, Sodražici, Ribnici in povsod, kjer so kmetovalci sledili pametnim nasvetom kmetijskih strokovnjakov.

Po dosedanjih izglelih bo imelo pogodbeno sodelovanje med kmetovalci in združno v Dobrepolju drugo leto širši okvir — število pogodbenih sodelovanj se bo povečalo. Uspehi tega sodelovanja so že sedaj, vsaj pri senu, kjer je košnja v teku, več kakor na dlani. Lepi uspehi bodo tudi s pšenico, koruzo in krompirjem.

Še bi vam lahko pripovedoval o teh stvarih, ki sva jih obravnavala s tovarišem Mustarjem. Iz vsega si lahko ustvarimo sodbo, da kooperacija ni nikakršna propaganda ampak dejstvo, ki je pokazalo otipljive rezultate tako v Dobrepolju, Sodražici, Ribnici in povsod, kjer so kmetovalci sledili pametnim nasvetom kmetijskih strokovnjakov.

Važna naloga Kmetijske zadruge Sodražice, združnega sveta in Socialistične zveze v Sodraški dolini je ustanovitev melioracijske skupnosti. Z regulacijo Bistrice bi bilo opravljeno samo polovico dela. Zamotljivo zemljo je potrebno tudi meliorirati, osušiti — pripraviti jo, da bo dala večje pridelke. Vsa dela, ki bodo za to potrebna pa mora nekdo voditi, nadzorovati, usmerjati. Melioracijska skupnost, ki naj bi opravljala ta in druga dela, ki so povezana z melioracijo, bi najela kredite za izvršitev potrebnih del.

Melioracijska skupnost je nujnost, katere ne bi smeli več odlašati, predvsem pa za to, ker bi zakasnitev ustanovitve te skupnosti lahko povzročila, da ne bi dobili kreditov, potrebnih za dejavnost melioracijske skupnosti.

Vsaka stvar, ki je nova, rodi pri nepoučenih ljudeh odpor, čeprav je še tako koristna. Podobno se dogaja

Družbeni plan ObLO Lašče

(Nadalj. s 1. strani)

Pomembno mesto v gospodarstvu občine zavzema tudi gozdarstvo. Vso skrb bodo posvetili obnovi in čiščenju gozdov, popravilom gozdnih potev itd. Letni posek iglavcev in listavcev bo znašal 20.400 m³.

Obseg blagovnega prometa trgovske dejavnosti se bo letos gibal v višini 242 milijonov din ali za 65 milijonov din več kot lani. Povečanje je predvideno na podlagi reorganizacije trgovin in povečanja kupne moči prebivalstva.

V gostinstvu naj bi se povečal promet za 1,2 %. V občini imajo 13 gostišč, ki so vsa v privatnem sektorju. V gostinstvu bodo morali posvetiti večjo skrb strokovnemu izpopolnjevanju zaposlenih ter sanitarno-tehnični ureditvi gostinskih lokalov.

Občinski proračun za leto 1959 predvideva 47.465.000 din dohodkov

in prav toliko izdatkov. Pri dohodkih moramo omeniti tudi dotacijo OLO za uravnoteženje proračuna v višini 6.273.000 din.

Precejšnja sredstva so namenjena za prosveto in kulturo, in to 14.157.000 din, od tega za šolstvo 13.360.000 din. Za zdravstveno zaščito je namenjenih 6.625.000 din, socialno skrbstvo 5.102.000 din, za državno upravo 10. milijonov, komunalno 4 milijone in toliko dotacije raznim organizacijam.

Občinski proračun je samo administrativna razdelitev dohodkov in izdatkov. Ali bo konec leta bilanca gospodarstva pozitivna pa je odvisno od vseh prebivalcev občine.

Žem

V LAZE OB KOLPI!

PGD Laze ob Kolpi vabi na otvoritev gasilskega doma dne 5. julija 1959. Po otvoritvi bo gasilska veselica.

V primeru slabega vremena se preloži otvoritev in veselica na naslednjo nedeljo.

VREME

Obeta se nam izboljšanje vremena. Vremenoslovci napovedujejo padavine med 8. in 10. julijem, ostale dni bo lepo vreme.

Cena mesu in drobovini

Zaradi težav, ki so nastale pri oskrbi večjih krajev z mesom in nesorazmerja med cenami posameznih vrst mesa, so po vsej Sloveniji določili nove cene mesu. Svet za gospodarstvo in kasneje tudi ObLO Kočevje, sta sklenila, da se v bodoče prodaja goveje meso v dveh kategorijah, in to: v prvo kategorijo spadajo stegno, pleče, hrbet in šimbas, v drugo pa: bočnik, vrat, brzola, podplečna rebra, rebra s flamom, robček in prsni koš.

Najvišje maloprodajne cene pa so: za meso I. kategorije s kostmi 315 din za kg, brez kosti pa 430 din za kg. Za II. kategorijo 270 din in za očiščeno pljučno pečenko brez kosti 500 din za kg.

Najvišje cene za kg drobovine pa so: jezik 270 din, srce 200 din, pljuča 60 din, jetra 270 din, vampi 150 din, ledvice 250 din, možgani 320 din, loj 150 din, glava, spodnja čeljust 16 din, ostala glava 70 din, kosti 60 din.

Pri prodaji je dovoljena ta priklada: za stegno in pleče do 30 % kosti, za bočnik in vrat do 25 %, za brzola in šimbas pa do 15 % kosti.

Najvišja cena za sveže svinjsko meso v prodaji na drobno pa je 330 din za kg in največ dovoljene priklade kosti do 20 %.

Tene so začele veljati 20. junija 1959.

MESTNA HRANILNICA V KOČEVJU

Na zadnji seji je ObLO Kočevje dal soglasje, da v Kočevju Ljubljanska mestna hranilnica lahko ustanovi svojo podružnico. Podružnica bi zbirala hranilne vloge s področja vsega bivšega okraja in Dolenjske. Ze sedaj ima ta hranilnica okrog 50 milijonov denarnih prihrankov s tega območja.

Lokal za podružnico naj bi preskrbela občina, podružnica Komunalne banke pa bo dala usluzbenec. Pri mestnih hranilnicah se ob nekoliko višjih obrestih lažje dobijo potrošniški krediti, tudi v gotovini.

UKINITEV NEKATERIH ŠOL

Ena izmed glavnih nalog, ki jo postavlja nova šolska reforma je, da bi se manjše šole združevale v večje, na katerih bi lahko bil predmetnj pouk ter bi učenci dobili več znanja. V kočevski občini, ki je zelo obsejna a redko naseljena, imamo kraje, ki imajo v šolah manj kot 10 otrok.

Na predlog sveta za šolstvo je ObLO Kočevje sklenil, da se s prihodnjim šolskim letom ukinejo šole v Stalcarjih, Borovcu, Papežih in Spodnjem logu. Posestvo »Snežnik« je poskrbelo, da bodo otroke iz Stalcarjev in Borovca vozili z avtobusom v Kočevsko Reko, otroci iz Papežev bi lahko šli v hrvatsko šolo na Plešič, v Oslinico ali v internat v Faro. Šolski otroci iz Spodnjega loga pa v internat v Kočevje.

Poleg slabšega pouka na taki majhni šoli pa so zanjo izredno visoki stroški. Vsak šolski otrok v Papežih stane občino letno skoro 100.000 din.

Mleko za dva dinarja dražje

V Ljubljani in pa drugod so nastale težave z dobavljanjem svežega mleka. Odkupne cene so bile prenizke in so kmetje mleko raje predelovali ali z njim krmili svinje. Zato je Glavna združna zveza sklenila, da se odkupne cene povišajo povprečno za 3 din in s tem se povišajo tudi prodajne cene.

V Kočevju in na Rudniku je bilo mleko, ki ga dobavlja KGP Kočevje po 30 din. Povedati pa je treba, da je posestvo prodajalo mleko z

zgubo, ki v enem letu znaša 5 milijonov dinarjev. Tudi s podražitvijo na 32 din, kar je v veljavi od 1. julija, se ta zguba ne bo še krila. V Ljubljani krije zgubo OLO, pri nas pa posestvo. K temu je treba še dodati, da ima mleko, ki se prodaja v Ljubljani povprečno 3,2 % tolsče, kočevsko pa 3,8 %. Ko bo dograjena melekarna bodo mleko pasterezirali in prodajali v steklenicah.

-ta

Sodraški dolini je potrebna melioracijska skupnost!

Tudi sedaj. Nekateri kmetovalci, ki imajo zemljo na področju Bistrice, ki naj bi prišlo pod melioracijsko skupnost, vidijo v tem bav-bav, kolektivizaciji zemlje. Vam vsem je znano, kako je bilo s kolektivizacijo in odvzemom zemlje v času sklepanja pogodb med združno in kmetijskim proizvajalcem. Tako bo tudi z zemljo, katere lastniki bodo člani melioracijske skupnosti. Zemlja bo ostala v lasti tistega, ki jo obdeluje.

V dolini Bistrice je globoka zemlja. Precej zemlje je zamotljivo. Tu raste kislja krma, večkrat se tudi dogodi, da voda poplavi travnike in pušča za seboj blato. Z regulacij-

skimi in melioracijskimi deli se bo spremenila dolina v rodovitno zemljo, ki bo dala najmanj enkrat večje dohodke.

S temi stvarmi naj bi bili seznanjeni vsi člani Kmetijske zadruge in člani Socialistične zveze. Prizadetim kmetovalcem je treba pojasniti, čemu in zakaj je potrebna melioracijska skupnost in cilje te skupnosti. V to delo naj bi vložili ves trud poleg zadruge tudi krajevni odbori Socialistične zveze, ki imajo neposreden stik s prebivalci svojega kraja. Čas hiti in če hočemo, da bo melioracijska skupnost začela z delom že letos, jo moramo čimprej ustanoviti!

Rudarji za svoj priznanik

(Nadalj. s 1. strani)

»V tem kraju so pred leti začeli pot boja in zmage kočevski rudarji komunisti in zvesti načelom marksizma gradijo socialistično družbo.« Zgoraj sta vklesani letnici 1919—1959 poleg pa je emblem KP. Spodaj pa je napis: Na Dan rudarjev 5. julij v jubilejnem letu.

Po odkritju spominke plošče so si gostje in drugi ogledali nove prostore. V prostorih Rudarskega doma je bila odprta rudarska razstava, posvečena 40-letnici KPJ. Proslava kočevskih rudarjev, ki se je začela 27. junija, končala pa 3. julija na Dan rudarjev, je posvečena 40-letnici slavne poti KPJ in 25-letnici stavke na Rudniku. Povedati moramo, da so letošnje proslave na Rudniku še posebno lepo izvenzene.

pihala in zabavnega orkestra DPD »Svoboda« Kočevje-Rudnik pred »Rudarskim domom« ni bil izvajan zaradi viharnega naliva.

OPERA IN FILHARMONIJA

Svojo visoko kulturno ravnost pririgiteljji Rudarskega tedna« pokazali zlasti s tem, da so povabili k nam v goste Slovensko filharmonijo iz Ljubljane. Njen orkester je pod vodstvom dirigenta Boga Leskovicina in sodelovanjem solistov ljubljanske Opere: Vilme Bukovčeve, Ladka Korošca in Mira Brajnika, priredila v sredo, 1. julija, ob 20. uri koncert v Šeškovem domu, ki bo vsem ljubiteljem glasbe ostal dolgo v spominu.

France Cankar

BRIGADIRJI UDARNIKI

Na velikem zborovanju kočevskih rudarjev, v nedeljo 28. junija, so prejeli najzaslužnejši brigadirji — MDB »Dušana Remiha« lepo priznanje. Za udarnike so bili proglašeni: Marjan Mrvar, komandant brigade, Edo Pirc, Janez Novak, Stane Markovič, Alojz Kragulj in Drago Rebršček. Pismene pohvale pa so prejeli: Jože Vidarič, Ivan Srečko, Mohor Koželj, Franc Rus, Jože Klobučarič, Emil Maconl, F. Mohorič, Ivan Lunder in Bogo Leskošek.

ZARADI VIHARJA ...

Za ponedeljek, 29. junija, ob 20. uri napovedani koncert godbe na

S slavnostne seje delavskega sveta Rudnika - Kočevje

Kmetijstvo v kočevski občini

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo ObLO Kočevje je na svojih sejah razpravljal o raznih problemih s področja kmetijstva in gozdarstva na območju občine. Za doseg nadaljnjih uspehov, predvsem v kmetijstvu, je svet sprejel potrebne sklepe. Svetu je pomagal z nasveti tudi svet za gozdarstvo in kmetijstvo OLO Ljubljana.

Kljub temu, da večji del površin v občini izkoriščata obe posestvi KGP in »Snežnik«, je svet posvetil veliko pozornost tudi nadaljnjemu razvoju in dvigu kmetijske proizvodnje v zasebnem sektorju. Razpravljali so o dokončni ureditvi že melioriranih zemljišč v Slavskem lazju ter o pričetku melioracij na ostalem področju KZ Fara. Svet je imenoval posebno komisijo, ki je pregledala te površine in ugotovila, da so pogoji za pričetek nadaljevalnih del. Članj sveta in komisije so se udeležili tudi seje združnega sveta KZ Fara, na kateri so med drugim razpravljali o melioraciji. Kljub temu, da so jim bili pojasnjeni vsi zakonski predpisi, prisotni niso pokazali nikakega zanimanja za ureditev teh površin. Niso se tudi strinjali z najetjem posojila, hoteli so le ve-

vanje, so uspehi zelo dobri. Tudi za koruzo in krompir se računa, da bodo pridelki z ozirom na izvršeno agrotehnična dela precej nad povprečjem.

Po podatkih je v kočevski občini skupno 16.771 ha kmetijskih površin, od tega je last splošnega ljudskega premoženja 10.035 ha ali 59,8 odstotkov, v privatni lasti pa je 5736 ha ali 40,2 odstotka zemlje. Pri tem niso všteti gozdovi.

V Kolpski dolini se je že pričel pojavljati problem, kam z neobdelano zemljo oziroma zapuščenimi kmetijami, katerih lastniki so se odselili in dajejo zemljo v najem privatnikom. Pohlaliti je treba pobudo KZ Banja loka in Fara, ki sta začeli jemati zemljo v najem za daljšo dobo. Ker se bo to verjetno pojavljalo še v večji meri, bi bilo prav, da KZ na ta način ali pa z nakupom zemljišč, ustvarijo čim večji fond SLP, ki bi bil nato arondiran osnova za delo kmetijske zadruge.

Obnova oziroma zasaditev sadnih plantaž na področju KZ Fara in Oslinica ni bila uresničena, kakor je predvideval družbeni plan. Vzroke za to moramo iskati tudi v premajhni zainteresiranosti lastnikov zemljišč. Poseben problem, ki velja za vse območje občine, je obnova nasadov. Začeti bi bilo treba z organiziranim delom. KZ in

posestniki bodo morali posvetiti večjo pozornost tudi škropljenju sadnega drevja.

Številčno stanje goveje živine se je v preteklem letu precej zvišalo v družbenem sektorju, v privatnem pa znižalo, število svinj pa se je zvišalo. Letos se bo število živine precej zvišalo, predvsem v družbenem sektorju. Računajo, da bo precej vplivala na to tudi uredba o prepovedi klanja telet, ki je v preteklem letu niso izvajali.

Preko kmetijskih združb po potrebnosti v privatnem sektorju izboljšati kvaliteto živine in sedanje različnejše pasme zamenjati s sivo-rjavim govedom. Da bo to doseženo, pa bo treba izboljšati krmino bazo z intenzivnejšim gnojenjem travnatnega sveta in pridelovanjem krme na njivah. Z izboljšanjem govedoreje bi se povečala mlečnost, kar bi vplivalo na povečano pitanje telet in vzrejo svinj s posnetim mlekom. To bi bilo zlasti važno za KZ Fara. Tudi z vzrejo svinj bi morali začeti tako, da bi svinje ustrezale tržišču.

Državni posestvi sta lanske leto iztržili za živino in proizvode blizu 179 milijonov dinarjev; za govedo okrog 24 milijonov dinarjev, svinje okrog 35 milijonov dinarjev, za mleko in mlečne proizvode 104 milijone 529 tisoč din, poljedelske proizvode nad 12 milijonov din itd.

Kmetijske zadruge pa so odkupile od privatnikov goved, svinj, mleka in mlečnih izdelkov ter kmetijskih pridelkov in drugo v vrednosti 47.671.000 din.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je na sejah večkrat razpravljal tudi o veterinarski službi v občini, katere opravlja Veterinarska bolnica Kočevje. Z ozirom na finančne težave oziroma visoko dotacijo, ki jo ustanova prejema, je ObLO na predlog sveta imenoval komisijo za dokončno rešitev tega stanja. Komisija se je končala s delom. Veterinarska služba je opravila veliko delo pri cepljenju živali in sploh živinorejski zdravstveni službi. Ni pa samo preprečevala in zatirala kužne bolezni, temveč je opravljala tudi kurativno, to je zdravstveno službo. Še vedno pa je neresen problem konjaške službe.

Obe državni posestvi v občini uspešno gospodarita. KGP Kočevje bo investiral letos v kmetijstvo okrog 300 milijonov din. Z navedenimi sredstvi bo posestvo zvišalo število živine od 1100 krav v lanskem letu na 1600 v tem letu, od 100 plemenskih svinj na 350 itd. Letos so začeli z odkupom telet v privatnem sektorju, tako da bi v naslednjem letu spitali in oddali na tržišče 2000 glav mlade živine v teži 350 do 400 kg.

Tudi državno posestvo »Snežnik«

v Kočevski Reki je svojo proizvodnjo usmerilo v živinorejo. Od poljedeljskih kultur pridelujejo le tiste, ki služijo izključno za prehrano živine. Posestvo iz leta v leto zvišuje stavež in proizvodnjo živine, na kar ugodno vplivajo tudi povečani hektarski donosi poljedeljskih kultur in travnikov. Posestvo bo za zvišanje živalskega fonda in mehanizacije proizvodnje v tem letu najelo kredit v višini 61 milijonov din. Za ta denar bodo nakupili 200 črno-belih krav, adaptirali svinjake, uredili hleve za pitanje živine, nabavili opremo za strojno mlaz in za izboljšanje travnih in pašnih površin.

Vzgoji in negi gozdov je bila posvečena velika skrb. Naj omenimo, da je KGP Kočevje v zadnjih letih za vzgojo, nego in varstvo gozdov na območju občine porabilo nad 200 milijonov din. Kmetijsko gozdarstvo posestvo je vložilo velika finančna sredstva tudi za urejanje gozdov.

V privatnem sektorju je 7258 ha gozdov, od tega pa je okrog 1150 hektarov obrablih z grmičevjem, ki nima gospodarske vrednosti. Letos bodo v teh gozdovih izvršena obnova na površini 52 ha, čiščenje pa na površini 104 ha gozdov. Stroški za ta dela bodo znašali okrog 1 milijon dinarjev.

ZA 40-LETNICO KPJ IN »RUDARSKI TEDEN«

Uspela predstava „Rdečih rož“

DPD »Svoboda« Kočevje — mesto je v torek, 30. junija, ob 20. uri uprizorila v Šekškovem domu v sklopu proslav »Rudarskega tedna« delavsko dramo v štirih dejanjih »Rdeče rože«, ki jo je spisal prvoborec za delavske pravice Jože Moškrič.

Ta delavska drama je od vseh pisateljevih del v letih med obema vojnama vžigala po vseh delavskih naselijih Slovenije in je kot ognjena iskra preskočila celo širni Ocean in v Ameriki (Cleveland) med tamkajšnjimi slov. izseljenci — delavci vžigala oženj borbene navdušenja. Igra je bila pisana brez velikih umetniških in dramaturških pretenzij. Bila je klic k uporu proti krivicam in izkoriščanju. Kjerkoli se je z odra oglašila njena jasna beseda, se sejala v vrste pravih delavcev upanje in pogum, v vrste podreptikov in lizunov pa nesigurnost in preplah.

Našo dramsko družino moramo še toplo pohvaliti, da je za rudarski praznik segla prav po tej igri in jo, naporno kakršna je, častno in z velikim razumevanjem ter znanjem uprizorila. — Ker smo o vsebini drame govorili že v zadnji številki našega lista, naj bo tu le še beseda o igrajnih in igralcih.

Igro je režirala Cvetka Znidaršič. Hotela je dramo čim jasneje in razločneje predati občinstvu in to se ji je v polni meri tudi posrečilo. Na našem odru že dolgo nismo videli tako gosledno izpeljane »čiste« režije. Le v zadnjem dejanju je malce popustila. Dotlej kar dobra miranscena se je omajala, ustvarjalni polet igralcev za spoznanje splahnili. Nekaj spodrsiljavev (zlasti obrobni vlog) gre na rovaš teksta. Tempo je bil dober, le proti koncu te zahtevne igre se je pri igralcih pokazala rahla utrujenost. — Ustrezajočo funkcionalno sceno je postavil tehn. vodja odra Matija Glad.

Glavni zaupnik Jerič (Julij Plut)

in delavec France (Jože Cimperman) sta bila upodobljena s pravim gledališkim znanjem in igralsko širinjo. Zlasti sta se izkazala v prizorih, kjer sta v jasnem besedilu lahko retorično zažvela. — Tudi nosilka glavne ženske vloge Cilka (Nada Smolej) je dosti doprinesla k uspehu uprizoritve. Njena kreacija na smrt bolne žene (smrt na odru) nam bo ostala v spominu. — Ivanka (Anica Troha) in Mici (Franciska Vojska) sta bili prikupni delavki in so njuni nastopi prav dobro sovpadali v igro ostalih. To velja zlasti za Ivanko, ki nam je še v dobrem spominu z zadnje predstave. — Ing. Filder (Janez Jamnik) je bil kar dober nekdanji direktor, le škoda, da se je malce preveč razohodil po odru. — Njegova tajnica (Franciska Hren) je s svojo vlogo dobro opravila. — V prizorih v gostilni, ki bi jim želeli le malo temperamentnejšo mizansceno, so vidno izstopali gostilničar Srakar (Edo Rusi), prvi delavec (Matija Glad), zapiti Eržen (Jože Zalar) in Žagar (Drago Mohar). Pokazali so nam, da imamo tudi za take prizore dokaj kvalitetnih igralcev. — Ostali delavci Dužar (Fr. Zajc), drugi in tretji delavec (J. Herman in J. Hegler), Marn (Fr. Lovšin), Markič (Albin Troha) in Božič (Marjan Stajdohar)

STRELCI MED SEBOJ

30. junija je bilo prijateljsko tekmovanje v streljanju z zračno puško med ekipo Strelske družine Kočevje-mesto in ekipo Sindikalne podružnice Rudnika rjavega premoga v Kočevju. Tekmovanje je bilo v počastitev »Rudarskega tedna«. Zmagala je ekipa Strelske družine Kočevje-mesto, ki je dosegla 757 krogov od 1000 možnih, pred ekipo Rudnika-Kočevje, ki je dosegla 721 krogov. Zmagovalna ekipa je prejela zelo lep pokal. Ekipi pa sta si med seboj izmenjali spominske diplome.

so sovpadali v igro drugih z veliko osebno prizadevnostjo in izrazitim čutom soodgovornosti za dober izid predstave.

Nastopajočim se je na odprtem odru v imenu pripravljalnega odbora za proslavo »V. rudarskega tedna« zahvalil za njihovo uspešno sodelovanje tov. Figar in jim izročil lepo spominsko darilo.

Obisk predstave je bil, kot je to pri nas že običajno, pičel.

France Cankar

Kulturne prireditve „Rudarskega tedna“

Odbor za organizacijo proslav ob 40-letnici KPJ in otvoritvi »Doma rudarjev« na Rudniku je v V. tradicionalnem »Rudarskem tednu« od 27. junija do 3. julija izvedel spored kulturnih prireditev, o katerih moramo zaradi njihove tehtnosti spregovoriti obširneje.

V soboto, 27. junija, ob 20. uri je v domu »Svobode« v Šalki vasi gostovalo gledališče DPD »Svoboda« Trbovlje — Center s Kaiserjevo dramo v treh dejanjih »Vojak Tanaka«. Glas o tem, da so bili trboveljski igralci z Mežičani na nedavni reviji igralskih skupin Slovenije v Velenju izbrani, da bodo zastopali slovenske gledališke amaterje na zveznem festivalu, ki bo ta mesec na Hvaru, je segel tudi do nas. Odmey je bil za goste kaj časten: domače občinstvo je dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Igra gostov je izpolnila naša pričakovanja; po predstavi pa se nismo mogli otresti občutka, da gostje le niso pokazali vrhov svoje umetniške in ustvarjalne zmogljivosti. Temu na je bržkone bila kriva utesnitev, v kateri so se znašli na našem odru, ki je toliko manjši od trboveljskega.

Po predstavi so domačini med burnim odobravanjem gledalcev izročili gostom lep venec, šopke rož

in darilo, gostje pa so odgovorili z željo za čimprejšnjim svidenjem v Trbovljah.

Posebnost pri tej predstavi je bila originalna spremljevalna glasba, ki jo je oskrbel J. Skrinar. — * — Moški zbor »Zarja« DPD »Svoboda« Trbovlje je 28. junija ob 20. uri v domu »Svobode« v Šalki vasi izvajal pevski koncert umetnih, narodnih in partizanskih pesmi. Zbor sestavlja 36 pevcev, vodi pa ga temperamentni pevovodja J. Skrinar, obratovodja Elektro-obrata Trbovlje.

Ze takoj po prvih odpetih pesmih je nastala med pevci in poslušalci tesna vez, ki se je od pesmi do pesmi še stopnjevala in se na koncu izvajanja zlija v navdušeno odobravanje. Izvajalci so morali dodati še eno pesem. Tudi te ljube goste so domačini obdarovali z vencem, rožami in darilom, gostje pa so se jim zahvalili z darilom in željo: »Nasvidenje v Trbovljah!« — * —

VELEMOJSTER PIRC MED NAŠIMI ŠAHISTI

V počastitev 40. obletnice KPJ in Dneva rudarjev, je bila 29. junija na Rudniku šahovska simulanka, na kateri je sodelovalo 30 šahistov — 21 z Rudnika in 9 iz mesta — proti šahovskemu velemojstru Vasji Piru. Pred začetkom igre je imel priznani šahovski velemojster predavanje o šahu. Borbe na šahovskih deskah so bile precej ostre in uspešne za kočevske šahiste. Po 3 in pol urnem boju, ko so z igro zaključili, so bili končni rezultati takile: Velemojster Pirc je 20 partij zaključil v svojo korist, 7 remiziral, 3 pa izgubil. Zmagal so: Rudi Mohar iz Kočevja ter Franc Trebušak in Ivan Škrabar z Rudnika.

Po simulanki je velemojster Pirc dejal o igri kočevskih šahistov, da so dobro igrali in da ena četrtina sodelujočih dobro obvlada teorijo šahovske igre, ostali pa so še v razvoju. Dejaj je tudi, da bo odnesel zelo lep vtis iz Kočevja.

ZAHVALA

Članom kolektiva in sindikalni podružnici Rudnika Kočevje se najiskrenejše zahvaljujem za izkazano pomoč, ki so mi jo nudili. Prav vsem iskrena hvala. Zofija Šterk, Roška 4.

ZAHVALA

Požrtvovalnim vaščanom in gasilcem Zagorice in Zdenske vasi, posebno pa ženskam, ki so prve zaele z akcijo proti požaru in ga omejile, se prav lepo zahvaljujem. Franc Ljubič, Zagorica

ČESTITKE

Dragemu očetu in materi Martinu in Neži Selan iz Fare za biserno poroko, 60 let skupnega življenja, želijo vse najboljše hči Marija in zet Josip Južnič, vnuk Stanko z družino in Mimica. — * —

Hodnikovim staršem iz Rajšol za njihovo 45-letnico poroke želijo še mnogo srečnih let skupnega življenja Vida in Pepca z družino z Reke. — * —

Naši ljubi hčerki Micki, ki živi v Franciji, želimo za njen praznik, čeprav že malo pozno, iz vsega srca vse najboljše, Matiju pa lep pozdrav. Prav tako želita tudi Erjavčev Lojze in Mici. — * —

Starši iz Kočevja

Ljubljeni in skrbni mami Angeli Goršič iz Stare cerkve želijo še mnogo zdravih in srečnih let hvaležni otroci: Ivan, Štefka, Emica, Jože ter snaha, zetj in vnučki. POZOR!

Slike za legitimacije dobite v dveh urah! Fotografiram tudi na domu. Amaterji, za vas razvijam filme takoj. Naročajte v vaše popolno zadovoljstvo. Fotograf Božič, pri Pošti, Kočevje.

OBVESTILO

Likvidacijska komisija pri podjetju »Žensko krojaštvo« Kočevje, obvešča vse stranke, da dvignejo zgotovljene izdelke do 31. julija v prostorih delavnice. Če do tega roka ne bodo dvignili, bodo izdelki prodani.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevjski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Matija Cetinski — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva v naprej. Za inozemstvo je 800 din oziroma 2,5 ameriškega dolarja. Tekoči račun 600-713 1-265

pri KB, podružnica za Kočevje. — Poštnina plačana v gotovini.

Razstava v »Rudarskem domu«

V »Rudarskem domu« na Rudniku je bila od 28. do 3. julija odprta razstava, posvečena 40. obletnici KPJ. Razstava je okusno urejena in nas popelje v čase, polne briklih ur, tako za kočevske rudarje — komuniste in komuniste in napredne ljudi v času stare Jugoslavije. Pred namj se vrste fotografije kočevskih komunistov in revolucionarjev jožeta Šeška, Dušana Bravničarja, poljeta Knapiča, Petra Jenka. Pisani dokumenti govorijo o tistih dneh, ko so se kočevski komunisti borili za lepšo bodočnost.

V okvir razstave je zajet tudi čas NOV. Poleg fotografij mučenih in mrtvih borcev ter fotografij okupatorjev in domačih izdajalcev, je tudi razstavljeno partizansko orožje: 2 puški, revolver, bomba in partizanska trofej — zaplenjena fašistična zastava.

Na razstavi smo videli fotografije narodnih herojev Jožeta Boldana, Silnega in Duška Remiha, fotografije borcev Kočevskega bataljona iz leta 1942 in drugih partizanskih borcev. Videli smo tudi imena 99 udeležencev — rudarjev, ki so sodelovali v NOV.

Pisani in slikani dokumenti nam govorijo o dejavnosti Svobod in Vzajemnosti na Rudniku, o delu naprednih rudarjev dopolnjujejo dokumente razne brošure in drugo.

Na razstavnem prostoru je prikazan v slikah tudi razvoj rudnika. Stare jamske karte in kratak opis iz zgodovine kočevskega rudnika dopolnjujejo vpogled v razvoj in delo rudnika.

Z ogledom fotografij, ki prikazujejo gradnjo novih stanovanjskih prostorov na Rudniku in drugo smo zaključili obisk razstave. Menimo pa, da bi bila razstava — ki je sicer dobro pripravljena — še bolj pestra, če bi bilo na njej prikazana več življenja in dela rudarjev v jami in na dnevnem kopu.

V prostorih doma je tudi stalna razstava v vitrinah, kjer so pokali in nekateri rudniški rekviziti.

Planinska koča na Gmadi

Turistično društvo v Ortneku gradi na najvišjem vrhu nad Velikimi Poljanami nov turistični objekt, planinsko kočo z razglednim stolpom. Ker je mlado društvo v velikih finančnih težavah, delo počasi napreduje. Vendar se že kaže prvi uspehi. Gradbeni les se že zbira pod vasjo Vrh in gradbeni odbor pridno zbira tudi ostali potrebni material. Vaščani na Vrhu so zelo naklonjeni turistični dejavnosti in so v vsakem oziru v veliko pomoč gradbenemu odboru. Pravijo, da je to že stara zamisel, ki je zopet oživelja in da bo končno Gmada res postal »naš Triglav«, kakor so Gmada nekoč krstili turisti.

Gmada ima že zgodovinsko preteklost tako izpisa druge svetovne vojne, ko so naši mladi jadralci pod vodstvom tov. Ambrožiča preizkušali svoje drzne zračne polete

forme, ki razširja možnost šolanja tudi na odrasle, ki iz različnih razlogov niso imeli prilike, da bi uspešno končali obvezno osemletno šolanje z osmimi razredi. Z dopolnilnim osemletnim šolanjem odraslih, ki so zaposleni v različnih gospodarskih organizacijah in ustanovah pa se odpira tudi možnost, da po končan dopolnilni šoli nadaljujejo na posebnih strokovnih srednjih šolah za odrasle (ekonomski, administrativni, tehnični itd. ter višji gimnaziji), če to želijo in jim je to pri njihovem praktičnem delu potrebno zaradi teoretične izpopolnitve, zaradi izboljšanja njihovega dela.

Učni načrt, ki ga je pripravil Zavod za proučevanje izobraževanja odraslih LRS v Ljubljani in sprejel Svet za šolstvo LRS novembra 1958 predvideva učno snov, razdeljeno na pet področij: slovenski jezik z osnovami estetske vzgoje (4 ure tedensko), spoznavanje družbe (3 ure tedensko), spoznavanje prirode (v 4 skupinah, po 3 ure), matematiko (3 ure), tuji jezik po izbiri (3 ure). Celotna snov je razdeljena na dva tečaja. I. tečaj obsega snov 5. in 6. razreda, II. tečaj pa snov 7. in 8. razreda. Predavanja v vsakem tečaju trajajo 24 tednov.

Kakšni so pogoji za vpis? V prvi tečaj se lahko vpišejo tisti kandidati, ki so končali z uspehom 4. ali 5. razred osnovne šole (1. razred gimnazije, v izjemnih primerih tudi z končanem 3. ali 2. razredom osnovne šole). Ti kandidati bodo po uspešno dokončanem I. tečaju nadaljevali študij v II. tečaju in tako predelali ves program osnovne šole.

Tisti kandidati, ki so z uspehom dokončali 6. ali 7. razred osnovne šole (2. ali 3. razred nižje gimnazije), se lahko takoj vpišejo v II. tečaj. Po uspešno dokončanem drugem tečaju lahko nadaljujejo študij na vseh drugih šolah, za vpis v katere je potrebna popolna osnovnošolska izobrazba (šole za kvalificiranje delavcev, za dosego višje kvalifikacije, razne tehnične šole, ekonomske, zdravstvene, gostinske, gimnazije itd.).

Študij na tem oddelku naj bo urejen tako, da bodo predavanja štirikrat tedensko. Tako bodo imeli kandidati dva prosta dneva, ki ju bodo porabili za individualni študij, deloma pa bodo v teh dnevih, če bo to potrebno organizirani seminarji, kjer se bodo obravnavale težje teme; taki seminarji bodo najbolj potrebni zaradi zelo različne izobrazbene ravni kandidatov.

Zaradi omejenega števila učnih ur je v učnem načrtu iz vsakega obravnavanega področja zajeta samo najvažnejša snov. Osmutek načrta za višje razrede osnovne šole za odrasle se vsebinsko in po obsegu sicer bistveno ne razlikuje

leta 1942 in drugih partizanskih borcev. Videli smo tudi imena 99 udeležencev — rudarjev, ki so sodelovali v NOV.

Pisani in slikani dokumenti nam govorijo o dejavnosti Svobod in Vzajemnosti na Rudniku, o delu naprednih rudarjev dopolnjujejo dokumente razne brošure in drugo.

Na razstavnem prostoru je prikazan v slikah tudi razvoj rudnika. Stare jamske karte in kratak opis iz zgodovine kočevskega rudnika dopolnjujejo vpogled v razvoj in delo rudnika.

Z ogledom fotografij, ki prikazujejo gradnjo novih stanovanjskih prostorov na Rudniku in drugo smo zaključili obisk razstave. Menimo pa, da bi bila razstava — ki je sicer dobro pripravljena — še bolj pestra, če bi bilo na njej prikazana več življenja in dela rudarjev v jami in na dnevnem kopu.

V prostorih doma je tudi stalna razstava v vitrinah, kjer so pokali in nekateri rudniški rekviziti.

od učnega načrta redne osnovne šole, vendar je pri izbiri snovi upoštevana zrelost in življenjske izkušnje kandidatov. V učnem načrtu ni izpuščenega nič takega, kar bo kandidat potreboval, če bo nadaljeval šolanje bodisi na drugih šolah bodisi v poklicu.

Učna snov s področja spoznavanja družbe zajema zgodovino in zemljepis, pri čemer se kandidati v obeh tečajih seznanijo z razvojem družbe, najvažnejšimi političnimi gibanji v svetu, nastankom Jugoslavije in FLRJ, narodnoosvobodilno borbo ter svetom po drugi svetovni vojni. Vzoredno pa obravnavajo zemljepisno snov s splošnimi pojmi in posebno obdelavo Jugoslavije, njeno družbeno in državno ureditvijo in vlogo v svetu.

Tudi pri spoznavanju prirode ni učna snov razdeljena na posamezne prirodne vede, ampak je zajeta v celoto, ki posreduje spoznavanje naravnih pojavov in zakonitosti. Pri tem pa je snov razdeljena na štiri samostojne skupine. Kandidati, ki se mislijo posvetiti kasneje študiju na posameznih strokovnih šolah ali gimnaziji ali izpopolniti svoje strokovno znanje, ki jim je potrebno v doseganjem poklicu, bodo lahko svobodno izbirali med temi skupinami. To se pravi, da si mora kandidat izbrati obvezno le eno izmed štirih skupin.

A skupina obsega v celoti pomembnejše teme iz biologije, fizike in kemije tako, da bodo kandidati med študijem dosegli temeljne osnove iz teh panog spoznavanja prirode.

B skupina obravnava učno snov iz biologije. Zanj se bodo odločili tisti kandidati, ki želijo nadaljevati študij na kmetijskih ali gozdarskih šolah oziroma se posvetiti kmetijstvu.

C skupina obsega snov iz kemije. Izbrali si jo bodo tisti, ki se hočejo nadalje izpopolnjevati na šolah, kjer je potrebno obširnejše znanje kemije.

Č skupina zajema snov iz fizike (mehanika, električne energije itd.). Izbrali si jo bodo tisti kandidati, ki so zaposleni v naši industriji in si žele izpopolniti svoje znanje, ali pa si pridobiti višjo kvalifikacijo oziroma nadaljevati šolanje na ustrezni strokovni šoli.

Vse to smo zapisali zato, da bodo eventualni interesi za to šolanje bolj seznanjeni z vpisom, pogoji in samim programom šole. Predhodno pa bo potrebno rešiti še vrsto vprašanj materialno-tehnične narave: kje bo delovala ta šola, predavateljski kader, vprašanje vzdrževanja. Po večjih krajih v Sloveniji, kjer taki oddelki za odrasle že delajo, krijejo stroške iz prispevka tečajnikov in gospodarskih organizacij, v katerih so ti tečajniki zaposleni, tako da prispevajo vsak polovico potrebne skupne vsote. Pri tem je takoj čisto, da vpliva na višino posameznikovega prispevka število kandidatov v posameznem tečaju, čim več jih je, tem nižji je prispevek. Torej v interesu kandidatov samih, da sodelujejo pri agitaciji za oddelek osnovne šole za odrasle, pri čemer naj jih podpro sindikalne organizacije v podjetjih in ustanovah, Gospodarske organizacije in ustanove pa naj bi pregledale možnosti, da to dopolnilno šolanje svojih zaposlenih tudi materialno podpre z delnim kritjem prispevka, ki bi odpadel na posameznega kandidata.

Do septembra je sicer še lep čas, toda potrebno je prej pripraviti vse potrebno, da jeseni ne bo nepotrebnega zastoja z organiziranjem šole za odrasle. Za to bo potreben poseben posvet, ki ga bo sklicala Ljudska univerza v Kočevju, ki je tudi pobudnik za to šolo. Zaradi ukinitve nekaterih rednih osnovnih šol v kočevski občini, katerih učenci se bodo iz višjih razredov koncentrirali v Fari in v Kočevju, bosta obe šoli v Kočevju delali v dveh polnih izmenah, kar je vsekakor upoštevati že zdaj, kajti prosvetni kader na šolah bo jeseni obremenjen z redno šolo, za šolo za odrasle pa je treba tudi pripraviti vse nadrobnotosti; za oboje hkrati pa takrat ne bo časa.

NOVA IMENOVANJA

Na zadnji seji ObLO Kočevje so imenovali za novega načelnika tajništva za gospodarstvo ObLO Dražga Benčina, za šefa Računovodskega biroja v Kočevju Miho Delača, za upravnika in obratnega zdravnika Rudnika dr. Toneta Prelca. Za upravitelja osnovne šole v Stari cerkvi je imenovan Drago Kajfež, za pomočnika ravnatelja in tajnika osemletnega »Jože Šeška« v Kočevju pa Tilka Kovačič. V pododboru okrajne obrtne zbornice so izvolili Ivana Medveda, Pavleta Pogorela in Viktorja Butala. Na mesto Pavla Šubica pa so za pooblaščenega odbornika, ki sme sklepati zakonske zveze v Kočevski Reki, imenovali Ivana Okrajška.

DOPIŠUJTE V »NOVICE«

KOLEDAR

Sobota, 4. julija — Dan borov Nedelja, 5. julija — Ciril in Metod Ponedeljek, 6. julija — Dušica Torek, 7. julija — Manica Sreda, 8. julija — Liza Četrtek, 9. julija — Veronika Petek, 10. julija — Ljubica

GIBANJE PREBIVALSTVA SODRAŽICA

Poročila sta se: Cvar Jože, cestar iz Vinic 11, star 37 let in Štipica Ivana, delavka iz Preske, stara 29 let.

VELIKE LAŠČE

Poročila sta se: Dobravec Janez, kmetovalec iz Mramorovega pri Lužarjih, star 51 let in Ivančič Franciška, kmetovalka iz Kotlja 1, stara 37 let.

Rodila je Ciperle Darinka, zobna asistentka iz Gornjih Podpoljan 6 — dečka Janeza.

Umrla sta: Peterlin Ivan, poštini uslužbenec iz Malih Lašč 18, star 19 let in Cimperman Rozi, roj. Peterlin, gospodinja iz Clevelanda ZDA, nazadnje bivajoča v Tomažinih 4, stara 83 let.

KOČEVJE

Poročila sta se: Keber Salvator, ključavničar iz Volčje Drage 10, star 25 let in Ban Bogomira, šivilja iz Kočevja, Roška c. 36, stara 25 let.

Rodile so: Koren Verona, gospodinja iz Podlesja 6 — dečka Antona, Zakrajšek Marija, delavka z Mahovnika 31 — dečka Bojana. V novomeški porodnišnici pa so rodile Jambrovič Rufina iz Kočevja, Roška c. 7 — dečka Dušana, Metelko Angela iz Kočevja, Trg svobode 57 — deklico Vesno, Čibej Ivana iz Kočevja, Podgorska ul. 40 — dečka Marjana, Skebe Ana iz Šalke vasi 90 — dečka Janka in Lisac Marija iz Slovenske vasi 15 — dečka Romana.

RIBNICA

Poročili so se: Čampa Stanislav, tesar iz Kota 9, star 28 let in Ambrožič Franciška, uslužbenka iz Sušja 19, stara 21 let, Lovšin Andrej, kmet iz Saječva 17, star 24 let in Šile Ivanka, poljedelka iz Goriče vasi 90, stara 24 let.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 3. do 5. julija italijanski barvni vstaviton film »Vojna in mir«, I. del, 6. in 7. julija italijanski barvni vstaviton film »Vojna in mir«, II. del, 8. in 9. julija švedski film »Nasmehe poletne noči«, od 10. do 12. julija ameriški barvni film »Prekinjena melodija«.

SVOBODA, Rudnik: 4. in 5. julija film »Noč in megla«, 11. in 12.

7. JULIJA

7. julija film »Sola očetov«. RIBNICA: 4. in 5. julija sovjetski film »Rodil se je človek«. VELIKE LAŠČE: 4. in 5. julija ameriški film »Na robu pločnika«, 11. in 12. julija ameriški barvni film »Kockar z Misisipijaj«. DOBREPOLJE: 4. in 5. julija ameriški barvni film »Kockar z Misisipijaj«, 8. julija brazilski film »Idealno dekle«, 11. in 12. julija ameriški barvni cinemascopski film »Dirkačič«.

PONIKVE: 9. julija brazilski film »Idealno dekle«.

SODRAŽICA: 4. in 5. julija francoski film »Juliette«, 11. in 12. julija ameriški barvni film »Čas obračuna«. LOŠKI POTOK: 5. julija ameriški barvni film »Prišel je iz Laramia«, 12. julija češki barvni film »Nekoč je živel kralj«.

PREDGRAD: 4. in 5. julija ameriški barvni film »Čas obračuna«, 11. in 12. julija nemški barvni film »Ni prostora za divje zverci«.

OSILNICA: 5. julija madžarski film »Mala lažnjivka«, 12. julija angleški film »Hiša tajnosti«.

BROD NA KOLPI: 4. in 5. julija ameriški film »Tarzan in njegova tovarišica«, 11. in 12. julija ruski film »Vesele zgodbe vojaka Brovkinas«.

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v petek, 3. julija, od 7. do 12. ure in od 16. do 18. ure, trgovina »Prehrana«, Trg svobode. V soboto, 11. julija ob istem času pa ima dežurno službo trgovina »Preskrba«, Trg svobode.

PREKLICA

Obžalujem žaljivke in svoja ravnanja nasproti Zdenki Kastelic. Bakan Marija

PREKLICJEM ŽALJIVKE, izrečene o pokojnem Alojzu Prijatelju in o njegovem sinu Alojzu Prijatelju iz Kompolj 30 ter se slednjemu zahvaljujem, da je umaknil tožbo. Jože Nose, Kompolje št. 50.

PRODAM

enostanovanjski hišo z vrtom v Ribnici. Vprašati pri Francu Čerškru, Ribnica 205.

VAJENCI

»Ključavničarstvo« Kočevje sprejme v uk za vajence splošnega ključavničarstva več fantov, ki imajo poleg splošnih pogojev tudi uspešno dovršeni sedmi razred osnovne šole ali tretji razred gimnazije. Prijave in dokumente dostavite upravi podjetja do vključno 15. julija.

NOVICE POSREDUJEJO

IZ NAŠIH KRAJEV

Sem mizarški pomočnik in bi rad šel v delovodsko šolo. Kakšni so pogoji in kam naj se obrnem?

L. M. Sodražica
Vsaka šola razpiše, koliko učencev sprejme in kakšni so pogoji. Če ste razpis prebrali, se osebno ali pismeno obrnite na Delovodsko šolo v Ljubljani, Aškerčeva 7, kjer boste zvedeli o vsem.

Z odcepitvijo trgovin od zadrug sem nehoti prišel v novo podjetje, niso me pa prej obvestili, da bi izkoristil dopust. Ali lahko zahtevam, da mi zadruga plača dopust?

Anton S. v. p. 3810/A
Ribnica

S priključitvijo trgovine k trgovskemu podjetju ni prenehalo Vaše delovno razmerje in če dopusta niste izkoristili pri zadrugi, ga bi morali pri trgovskem podjetju, h kateremu se je trgovina priključila. Če ste Vi zahtevali, da vam omogočijo izkoristiti letni oddih, pa vam zadruga ali podjetje ni tega omogočilo, lahko zahtevate, da vam izplačajo nadomestilo za neizrabljen letni dopust, v nasprotnem primeru pa ne.

Sem samostojni dekle z dobro službo in opremljenim stanovanjem. V drugem kraju sem spoznala moškega, ki mi je všeč in prav rada bi se z njim poročila. To sem mu nekajkrat, kot pravimo »skozi rožice« že omenila, vendar ni hotel razumeti! Kako naj še poskusim?

Nesrečna M. G.

Ste »fantu Vaših sanj« že povedali, da imate opremljeno stanovanje?! Morda bi se v mirnem stanovanju in na mehkem kavču prej vjel v mrežo!?

Že dolgo prosimo Občinski ljudski odbor Čabar, da bi napeljali elektriko v vasi Kamnski hrib, Smrekarji in ostale kraje. Te dni so nam sporočili, da ima občina že pogodbo z Elektro-Kočevje. Zanima nas, če je to res in kdaj dobimo elektriko? Prizadeti

Pogodba je bila sklenjena 30. junija in Elektro-Kočevje se je obvezalo, da bo dela končalo do 29. novembra 1959.

24. junija t. l. sem iz gostilne »Roga« opazoval, kako je Z. S. iz Šeškove ceste 1 podiral gnezda lastovk pod stropom na hodniku. Otroci so pobirali mladiče in jih premetavali. Pretresujoč je bil pogled na lastovke, ki so se s krilom zatavalje v zid, kjer so spletle gnezda in iskale mladiče. Slišal sem, da je Z. S. lovec in rezervni oficir in mu ne morem oprostiti takega odnosa do plemenitih ptic! Kaj Vi menite?

Opazovalec

Ce je res, kar navajate, je storilec vreden vse obsodbe. Zdi se nam, da tudi lovci ne bi smeli mimo tako nečloveškega dejanja svojega člana.

Koliko bi plačal carine za novo motorno kolo DKW 250 cm?

A. Z. Velika Slevica
To motorno kolo stane s stroški do naše meje okoli 420 dolarjev. Plačali pa bi 106.170 din carine in 208.100 din prometnega davka.

Dve nesreči – dva nova opomina!

Asfaltna cesta od Zlebiča do Dolenje vasi, dovoljuje hitro vožnjo, zato je prav na tem delu ceste prišlo že do več nesreč. Ljudje premalo upoštevajo cestno-prometne predpise, vozijo ali hodijo po napačni strani ceste, na odcepih z glavne ceste ali na križiščih ne dajo z roko znamenja, da bodo prečkali cesto itd. Starši tudi premalo pazijo na svoje otroke, ki se brez nadzorstva igrajo v bližini ceste ali na sami cesti. Vse to, kar smo v nekaj besedah našli, ima za posledico, da se prometne nesreče množijo iz meseca v mesec.

Ena takih prometnih nesreč, ki bi imela lahko smrtni izid 4-letnega dečka Jožeta Zobca iz Hrovače, se je dogodila 22. junija. Tega dne, v popoldanskem času, je hotel deček prečkati cesto v Hrovači. Med tem je na tem mestu peljal neki voznik iz Ribnice v smeri proti Dolenji vasi. Za njim je prišel motorist, ki je vozil prehiteno. Med tem časom je otrok pretekel cesto in prišel motoristu pod kolo. Deček je obležal z zlomljeno lobanjo in drugimi težjimi poškodbami. Nudili so mu takoj zdravniško pomoč in odpeljali v bolnico. Opozorilo: starši, imejte večjo skrb za svoje otroke!

Se en primer prometne nezgode. 22. junija ob 8.45 uri je vozil osebni avtomobil skozi Rakitnico v smeri proti Grčaricam voznik M. A. iz

Ribnice. Na ostrem ovinku v vasi je naproti po levi strani pripeljal 15-letni kolesar Š. F. iz Grčaric. Pri kolesu ni imej zavor, vrh tega pa je vozil še po napačni strani in tako se mu voznik avtomobila ni mogel umakniti. Kolesar se je zaletel v prednji del avtomobila in si pri tem zlomil desno nogo. Krivdo je povzročil neprevidni kolesar. Spet opozorilo več, da moramo voziti pravilno po desni strani in da mora biti kolo vedno v redu!

Tečaj tehnične vzgoje za učitelje

Od 29. junija do 2. julija je bil v prostorih osnovne šole »Mirka Bračič« v Kočevju tečaj za tehnično vzgojo. Udeležilo se ga je okrog 40 prosvetnih delavcev iz kočevske občine. Na tečaju so delali v dveh skupinah, ki sta jih vodila Marjan Tomšič, ravnatelj osemletke na Rakeku in Maks Oblak, učitelj iz Polja pri Ljubljani.

Tečajniki so dnevno delali 8 ur. Izdelali so razne izdelke iz ražije, gline, mavca in krede. Oblikovali so tudi iz plastične mase, izdelali letalske modele, lutke, razne predmete iz pločevine, vezali knjige, mape in drugo.

Izkušnje, ki so si jih pridobili na tem tečaju, bodo prenašali na šole v kočevski občini. To je vsekakor nov korak za tehnični pouk na re-

TRBOVELJČANI V POLJANSKI DOLINI

Zadnje nedelje je prišlo z avtobusom na izlet v Poljansko dolino 40 Trboveljčanov. Med drugim so obiskali tudi Dol in se mudili ob Kolpi. Ko so se vračali, so se ustavili tudi v Predgradu. Pred odhodom so pevci moškega pevskega zbora »Zarja« pod vodstvom pevovalke Jožeta Skrinarja zapeli več lepih pesmi. Vsi Predgraščani, ki so poslušali trboveljske pevce so bili navdušeni nad njihovim petjem in so jih bogato nagradili s ploskanjem.

formiranih šolah. Doslej učitelji temu niso posvečali dovolj časa, čeprav se učenci tehničnega pouka najbolj vesele. Saj se prav pri tehničnem pouku pokažejo sposobnosti in nagnjenja vsakega posameznika.

Tečaj je organiziral Občinski ljudski odbor s pomočjo Okrajnega odbora Ljudske tehnike v Ljubljani.

-Nil

PLAZ NA »STOLARNO«

V soboto, 27. junija, ob večernih urah se je v bližini Sodražice tik nad »Stolarno« zrušil zemeljski plaz. Nekaj metrov nad potjo, ki pelje poleg »Stolarne«, se je iz skale otrgala precejšnja gmeta kamena in zemlje. Precej debela smreka, ki jo je otrgal plaz, je padla na zgradbo, kjer izdelujejo stole, porušila dimnik in razbila pri padcu precej opeke. Škode cenijo na okrog 100.000 din. Precej dela bodo imeli tudi z odstranitvijo plazu, ki bi lahko povzročil, če bi šel naprej, še večjo nesrečo. Plaz se je bržčas vsul zaradi dolgotrajnega deževja in razmočene zemlje in miniranja, ker prav tu razširjajo pot.

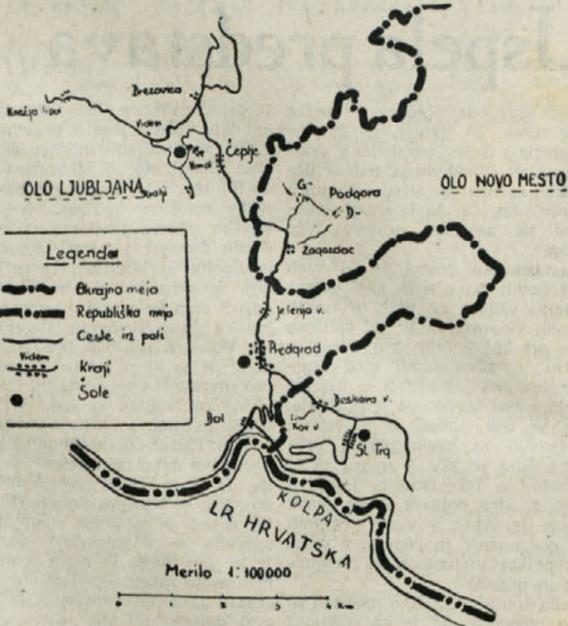
TO IN ONO

NEZGODA PRI BANJA LOKI

V četrtek, 25. junija, v času med 16. in 17. uro, se je na cesti v bližini Banja loke pripetila prometna nezgoda, katere žrtev je bil Andrej Pirnat, referent za gozdarstvo pri ObLKO Kočevje. Vračal se je po opravljenem delu v Banja loki in okolici z motornim kolesom proti Kočevju. Iz neznanih vzrokov se je vanj zaletel neki kolesar. Pirnat je pri tem padel z motorja in se težje poškodoval na glavi. Ima pretres možganov. Nekaj časa je ležal v nezavesti. Bližnji domačini so takoj, ko so našli ponesrečenca, klicali rešilni avtomobil. Pirnata so odpeljali na zdravljenje v novo-meško bolnišnico.

SMRT POD TRAKTORJEM

V prvih večernih urah 23. junija se je na cesti med Travo in Čabrom v bližini Podplane pripetila nezgoda, ki je terjala smrt 23-letnega Andreja Lapa, rojenega v Ljubljani, zaposlenega kot upravnik zadružnega posessva Draga. Tega dne je šel Lap s traktorjem »Štajer« v Čabar, kamor je peljal na brušenje nože za ročno motorno kosilnico. Po opravljenem delu se je vračal proti Dragi. Nesreča se je pripetila na cesti. V bližini vasi Podplana. Kako je prišlo do nesreče ni znano.

Nesrečna razdelitev Poljanske doline. Otroci iz Podgore in Zagozdca, gredo mimo Predgrada v Starý trg v šolo

Osemletko za vso Poljansko dolino

Razdelitev Poljanske doline med črnomeljko in kočevsko občino je prinesla spremembo tudi v tamkajšnjem šolstvu. V Predgradu je bila odprta nova šola za otroke iz Predgrada in okolice, ki so pred razdelitvijo obiskovali šolo v Starem trgu.

Razdelitev Poljanske doline je prinesla več negativnih kot pozitivnih rezultatov. Pa pustimo to. Trenutno je najbolj važno, kako naj se uredi umetno razkosanje šolskega okoliša Starý trgu.

Sedaj imamo šoli v Predgradu in Starem trgu. Ta dva kraja sta blizu skupaj in bi tudi za otroke iz Predgrada in okolice ne bila nobena težava, če bi obiskovali šolo v Starem trgu. Tako ojačana šola v Starem trgu bi lahko prerasla v osemletko, kar sedaj ni mogoče niti v Starem

trgu niti v Predgradu. O tem problemu so razpravljali tudi na občinski konferenci Zveze komunistov in bili mnenja, da bi bila najpotrebnejša rešitev, da se predgrajska šola združi s starotrško. Združitve bi vplivala na zmanjšanje izdatkov pri vzdrževanju šol, drugi pa bi bili lahko otroci deležni vsaj izobrazbe, ki jo nudi osemletna šola.

Pri združevanju ne bi smele igrati nobene vloge lokalistične težnje, ker gre tu za otroke, katerim smo dolžni nuditi oziroma zagotoviti zadostno izobrazbo. To pa jim lahko nudi višje organizirana šola — osemletka.

Te stvari naj bi organizacije ZK, SZDL, šolski odbori in druge organizacije v Poljanski dolini čimprej dali na dnevni red in našli ustrezno rešitev. Z združitvijo šol ne bi na eni in na drugi strani nič izgubili, ampak samo pridobili. Zato bi bilo prav, da se odgovorni iz Predgrada in Starega trga čimprej usedejo za skupno mizo in se pogovore o teh stvareh.

Te vrstice so nam narekvale najboljše želje, da bi ljudje v Poljanski dolini dobili osemletko. Pri tem, kot smo že omenili, ne bi smele in naj ne igrajo občinske meje ter »mi« in »vi«, nobene vloge. Upamo, da nas bodo ljudje v tem kraju pravilno razumeli, saj bi bila združitve šol v korist njim samim.

V ROJSTNEM KRAJU JE OSTALA!

Dne 15. junija je prišla na obisk iz Amerike 83 letna Rozi Cimperman roj. Peterlin, z Roba na Dolenjskem, kamor je odšla pred 59 leti s svojim možem. Po 59 letih tujne si je želela, da bi vsaj še enkrat videla svoj domači kraj in svoje drage, kolikor jih je še živih. In tako se je odpravila na pot s hčerko, ki je bila rojena v tujini, da ji pokaže svoj rojstni kraj in svojo domovino, po kateri je vedno hrepnela.

Prišla je vsa srečna, toda usoda je odločila, da bo ostala v svoji stari domovini za vedno, umrla je 25. junija, zadeta od srčne kapi in je bila dne 28. 6. pokopana na domačem pokopališču na Robu, kamor jo je spremilo veliko število ljudi. Naj ji bo lahka domača zemlja!

(Objavljamo govor, ki ga je imel Dušan Bravničar, član CK ZKS, ob otvoritvi »Rudarskega doma« v Kočevju).

Dušan Bravničar:

Kočevski rudarji vedno na strani Partije

Kočevski rudnik ima veliko in slavno zgodovino. Že skoraj stoletje in pol kopljejo trde in žuljave rudarske roke iz zemlje njene skrite zaklade. Skoro 7 milijonov ton premoga so v tem času že nakopali. Kočevje je bilo in je še največje industrijsko in delavsko središče na Dolenjskem. Ravno rudnik je dal Kočevju v največji meri industrijsko obeležje. Ko je izkoriščani knap tudi v tem rudniku spoznal nauk Marksa in Engelsa, nauk znanstvenega socializma, je postal rudnik prvo žarišče delavskega revolucionarnega gibanja na Kočevskem in Dolenjskem.

Na griču, kjer leži rudnik in ki dominira nad mestom, so nastajale za kapitalistično dobo tipične delavske kolonije. Čeprav niso bile zidane kot trdnjava, tega si ta kratki gospodarji tudi ne bi želeli, izgledajo ta poslopja iz mesta vendar kot neka trdnjava in tudi pravijo jim Trdnjava, kar pa so tudi dejansko postale. Trdnjava revolucionarnega socialističnega gibanja in pred 40. leti, trdnjava komunističnega gibanja na Kočevskem. Ta trdnjava ni bila nikoli premagana, ne od zunaj ne od znotraj, čeprav so tja pošiljali skoro dnevno žandarje z bajonetmi, včasih vojaščinami s strojnimi, preiskovali borna

delavska stanovanja in zapirali najhrabrejše delavce. Marsikaterega rudarja so hoteli kupiti za razne bele, zelene, plave in črne sindikate, a ta trdnjava kočevskega rudnika s svojimi delavskimi kolonijami, ni postala ne bela, ne črna, ne zelena, ostala je rdeča trdnjava, na kateri je ob delavskem prazniku grozeče in napovedujoče vihrala naša rdeča proletarska zastava.

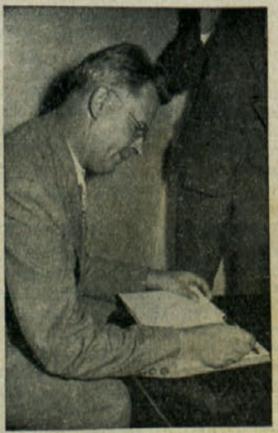
Lepo je, da ste kočevski rudarji otvoritev svojega novega in modernega Rudarskega doma povezali s 40-letnico ustanovitve KPJ in da se spominjate ob tej priliki tudi svojih padlih tovarišev, kajti brez žrtve ne bi bilo naše svobode, ne bi bilo zmagovite socialistične revolucije, kajti že Emil Zola v enem svojih del pravil, da zmage ne odločajo preživeli, ampak vedno padli. Zato je prav, da se tudi ob veseljju nove generacije v tem lepem domu ta spominja tistih, na katerih žrtvah je zrastle naše lepše življenje.

Že leta 1918, ob razpadu osvobozene Avstro-Ogrske in pod vplivom zmagovite Leninske oktobrske revolucije je rdeča trdnjava poglala strah v kosti takratni zbegani gosposdi. Takratni sreski načelnik je

javil meščanski vladi v Ljubljano, da hočejo v Kočevju delavci in vojaki, ki so se vrnili s front, proglašiti svojo samostojnost in ustanoviti vojaško-delavski svet pod firmo »boljševizma«. Kočevski rudarji, organizirani v takratni socialistični stranki, so se pristopili h komunistom in vsi so pristopili v Unijo rudarjev, skupno sindikalno organizacijo rudarjev Jugoslavije. Zaradi takratnega oportunističnega vodstva socialistične stranke v Sloveniji slovenski delegati niso delovali na ustanovnem kongresu KPJ v Beogradu. Vendar so v istem času kočevski komunisti prevzeli Unijo rudarjev v Kočevju popolnoma pod svoje vodstvo. Predsednik je bil komunist Anton Kink, tajnik je bil komunist Alojz Novak.

23. 3. 1920 se formalno ustanovi v Kočevju prva krajevna organizacija Komunistične stranke Jugoslavije. Večina članov in vodstva tvorijo kočevski rudarji. Takratni predsednik je bil Alojz Kerše, podpredsednik Franc Kosec, tajnik Alojz Novak, blagajnik Josip Kreuzmayer, odborniki Franc Pečnik, Ivan Erker, Blaž Golja in Franc Wolfing. Takrat so prodajali v Kočevju tisoče izvodov komunističnega glasila »Ujedinjenje« in komuni-

stične revije »Naši zapiski«. 20. 4. so stopili kočevski rudarji, prvi v Sloveniji, v solidarnostno stavko s pomočjo generalni stavki železničarjev, ne da bi čakali direktiv vodstva. Njim se pridružijo lesni delavci v Kočevju. Kočevska go-

Dušan Bravničar se vpišuje v spominsko knjigo Rudarskega doma

spoda s sreskim načelnikom na čelo kličo zopet na pomoč vojsko s strojnimi. Tudi v Kočevju so šli z vojsko in orožjem za dušiti stavko. Najbolj vidne komunistične voditelje so zaprli in izgnali iz Kočevja, 300 najbolj zavednih rudarjev pa je bilo za stalno odpuščenih. Ti niso mogli dobiti dela ne v Sloveniji, ne drugod v Jugoslaviji, ker so jih delodajalci vodili v strogi evidenci in so bili večinoma prisiljeni izseliti se v tujino. Po težkih udarcih oslajljeno Unijo rudarjev si s pomočjo žandarjev osvoje socialdemokrati. Vendar ne za dolgo. Komunisti-rudarji ustanove svojo Zvezo rudarjev Jugoslavije, v katero pristopi večina članov Unije rudarjev. Rudarji vedo, kdo so razbijali delavske enotnosti in kdo so hlapci buržuazije in slede edino svojemu pravemu voditelju, t. j. Komunistični stranki Jugoslavije. Na mesta zaprtih in pregnanih stopijo novi voditelji rudarji-komunisti brata Blazutti in Dvojmoč. Pri prvih volitvah klub najhujšemu žandarstvem nasilju dobijo komunisti v Kočevju absolutno večino glasov. Decembra 1920, leta uspešno končajo stavko tudi kočevski rudarji v sklopu generalne stavke rudarjev.

To so revolucionarni podvigi kočevskih rudarjev, na katere smo lahko ponosni. Ne obznanja, ki je razpustila vse komunistične in revolucionarne organizacije, zaplenila vse njihovo premoženje, zaprla vse vidne komuniste, niti šestotnujanarska diktatura 1929. leta ni mogla uničiti ne Partije v celoti in tudi ne v Kočevju kljub vsem udarcem niso mogli uničiti komunističnega jedra. Na mesta pregnanih, zaprtih, starih voditeljev stopajo novi. Iz dobe najhujših diktature je na Kočevskem znan zelo svetel lik revolucionarja, ki mu ne dolgoletna brezposelnost ne robijo, ne maltretiranje ne vzame njegovega revolucionarnega duha in njegovo revolucionarno vztrajnost. To je elektromonter Ivan Erker. Po rodu sicer Kočevar, kočevski Nemeč, vendar dokaz, kako je proletarska zavest močnejša od nacionalne. Tudi v najslabših letih, ko je bila revolucionarna in partijska dejavnost na tleh, je bila, če ne drugje, na Rudniku vsaj jedro aktivnih komunistov, na katerega se je vodstvo Komunistične partije lahko ob vsakem času obrnilo, zlasti pri rudarjih-komunistih, ki so živeli v okoliških vaseh, so bile stalne in številne javke in zveze, in iz katerih se je zopet razmahnila partijska organizacija.